
DESIGN EDUCATIONAL-PLAYING ENVIRONMENTS ON LESSONS OF PHYSICAL CULTURE AT PRIMARY SCHOOL

Nadia Karachevska

Precarpathian National Vasyl Stefanyk University

Abstract. At primary school creation of model of educational-playing environment is important pre-condition of rational organization of educational-educating process with the purpose of education of emotionally-volitional internals and introduction of her in the process of physical education of children of the noted age.

Keywords: educational-playing environment, emotionally-volitional internals.

РОЛЬОВІ СПОРТИВНІ ІГРИ ЯК ЗАСІБ СФОРМОВАНOSTІ КОЛЕКТИВУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Наталія ПАВЛОВА

Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля

Постановка проблеми. Дослідження проблеми морального виховання свідчить, що в звичайних умовах нерідко виникають розбіжності між правильним вербальним відтворенням моральних знань і реальною поведінкою. Питання виховання в сучасних умовах набувають надзвичайно великого значення. Особливе місце у вихованні дітей таких моральних якостей, як колективізм, працьовитість, почуття суспільного обов'язку та ін., належить школі.

Невідомною складовою частиною виховання є виховання фізичне. Головні завдання його такі: сприяти правильному фізичному розвитку і загартуванню організму дітей, зміцненню їх здоров'я, прищепити їм життєво необхідні рухові і гігієнічні навички та вміння. Завдання ці розв'язуються різноманітними засобами.

Одним з таких засобів є рухливі ігри. Особливе місце вони займають у молодших класах.

Сучасна педагогіка високо оцінює значення рухливих ігор. У процесі гри педагог може сприяти вихованню навичок колективної поведінки, дисциплінованості, чесності, працьовитості.

Правильне застосування їх у навчально-виховній роботі в школі сприяє всебічному вихованню молодого покоління, гармонійному розвитку фізичних та духовних сил.

Проте на практиці рухливі ігри мало використовуються на уроках та інших заняттях, а коли використовуються, то здебільшого методично неправильно. Пояснюється це недостатньою обізнаністю вчителів фізкультури з методикою рухливих ігор, тимчасом якісне їх проведення потребує високої педагогічної майстерності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проведений аналіз сучасних науково-педагогічних джерел, вивчення практики фізичного виховання в загальноосвітній школі, власний досвід роботи вчителем фізичної культури дають підставу стверджувати, що фізична культура учня як інтегративне, цілісне явище, як його особиста властивість, не досліджувалася. Різним проблемам фізичного виховання учнів присвячуються розокремлені дослідження.

В останні роки аналізувалися педагогічні умови поліпшення фізичного виховання учнів, розвиток особистості школяра у взаємодії фізичного та естетичного виховання (Л. Гурман, О. Леонов, Т. Палагнюк, Т. Цюпак); проблеми формування позитивного ставлення учнів до занять фізичною культурою та спортивною діяльністю (О. Зваричук, В. Лесик, Є. Столітенко).

Матеріали науково-методичних та психолого-педагогічних посібників І. Артемової, Є. Вільчковського, В. Грищенка, О. Дубогай, Д. Ельконіна переконують, що ігрова діяльність повинна займати чільне місце в навчально-виховному процесі дітей молодшого шкільного віку.

Помітання необхідності зміцнення здоров'я дітей з багатим досвідом гравців та недостатня розробка проблеми використання ігрового матеріалу в системі фізичного виховання учнів початкових класів зумовили вибір теми дослідження – „Рольові спортивні ігри, як засіб сформованості колективу молодших школярів”.

Мета дослідження – теоретично обґрунтувати ефективність ігор, як засобу сформованості колективу дітей молодшого шкільного року.

Організація досліджень. Вступаючи в міжособистісні взаємини різних рівнів, беручи участь у тій чи іншій спільній діяльності, виявляючи своє ставлення до ситуації, молодші школярі часто залишаються байдужими до змісту взаємин, у них відсутня та почуттєва основа, яка необхідна для справжнього співробітництва іншій людині, розуміння її проблеми, прагнення надати допомогу, навіть співчуття.

Саме тому варто наголосити на важливості формування в учнів емоційного ставлення до морально-етичних принципів, на основі чого будуватимуться їхні взаємини з іншими людьми, розвиватиметься відповідне сприймання подій, учинків, явищ.

Для вирішення цього завдання було виокремлено два основні аспекти. Перший із них – формування у молодших школярів емоційної орієнтації на іншу людину, другий – забезпечення виразності спілкування, яка дозволяла б оволодіти мовою жестів як засобом міжособистісних стосунків.

Зані в теорії виховання відомий широкий набір методів, прийомів, засобів, за допомогою яких можна вирішити виховні завдання, досягти виховних цілей. В даному дослідженні досліджуються ігрові методики, як один із таких методів.

Серед найефективніших ігрових методик, які розкривають суть фізичного виховання – рольові спортивні ігри. Їх використання дуже актуальне у моральному вихованні молодших школярів. Роль рольових спортивних ігор у формуванні моральної орієнтації молодших школярів визначається багатьма об'єктивними та суб'єктивними чинниками.

Структура рольових ігор у фізичному вихованні дітей молодшого шкільного віку містить такі взаємопов'язані компоненти: ролі, які виконують діти, та ігрові дії, за допомогою яких ці ролі реалізуються. У них практично моделюються взаємини, в яких відбувається при виконанні своїх соціальних обов'язків і функцій. „Гра є першою формою усвідомленої поведінки, що виникає на основі інстинктивного та емоційного.

Вона – найкращий засіб цілісного виховання всіх різних форм і встановлення правильної координації між ними” – писав Виготський Л.С.

Таким чином, гра для дитини – це доступний спосіб орієнтування у мотивах і моральних правилах, які визначаються суспільством. На основі аналізу наукової літератури було виділено три умовних етапи становлення гри:

перший етап – розуміння гри, як біологічно обумовленої форми поведінки;
другий етап – поступовий перехід від ігри як діяльності до розгляду гри як продуктивної праці, колективної діяльності і культури;

третій етап – детальний розгляд різних аспектів ігрової діяльності, використання гри, як форми, методу і засобу навчання і виховання.

На сучасному етапі розвитку гри поняття „гра”, „ігрова діяльність” достатньо розкриті у вітчизняних та зарубіжних наукових працях. Аналіз різних аспектів ігрової діяльності дозволив розглядати гру, як вид активної діяльності молодших школярів, спрямований на засвоєння і відтворення суспільного досвіду, оволодіння соціальними функціями і ролями.

Історико-теоретичний аналіз використання гри показує, що саме в молодшому шкільному віці в ході виконання ігрових ролей ефективніше засвоюються й соціальні ролі. Виділено два напрямки використання гри: для формування в грі знань соціальних ролей і формування соціальних ролей у грі.

Гра є одним з важливих засобів навчання і виховання саме молодших школярів, тому що в цьому віковому періоді вона є значущим і провідним видом діяльності. Гра, як соціалізуючий засіб, дозволяє дитині прийняти позицію суб'єкта, соціалізації – засвоїти встановлені норми, застосувати їх у житті і виробити свої життєві цінності.

З метою актуалізації емоційно-ціннісного ставлення молодших школярів до себе та до іншої людини, як суб'єкта моральних відносин треба організувати їх практичний досвід таким чином, щоб:

1. активність кожного учня в колективі ставала об'єктом оцінки з одного боку інших дітей і водночас джерелом його моральних переживань;
2. школяр прагнув порівняти себе у моральному відношенні з іншими учнями;
3. створювалися сприятливі психологічні умови для формування колективу за допомогою оцінювання дітьми власних вчинків.

Обговорення. Аналіз теорії гри і практики організації ігрової діяльності в молодшому шкільному віці дозволив зробити висновок, що особливостями використання ігрових вправ та ігор у початковій школі як засобу сформованості колективу, є урахування принципів особистісного розвитку, комплексності і варіативності ігор, а також специфіки структурних компонентів ігрових вправ і ігор. У зв'язку з цим, основними видами ігор, що сприяють засвоєнню моральної поведінки в процесі фізичного виховання, виділені імітаційно – ігрові вправи, сюжетно – рольові і рольові спортивні ігри.

Висновки. Використання рольових ігор у процесі фізичного виховання дозволило зробити такі підсумки:

1. спортивні ігри сприяють формуванню в дітей акуратності, уваги, вдумливості, серйозного ставлення до своїх обов'язків, стимулюють пошукову активність, розвивають комунікабельність, милосердне ставлення до оточуючих;
2. використання основних рухових дій у супроводі пісень, примовок сприяє оздоровленню школярів;

3. рольові спортивні ігри дозволяють програти міжособистісні ситуації, сповідати роль, що виконується із запропонованою соціальною роллю і виконує стимулюючу, інформуючу, формуючу, моделюючу та коригуючу функції;

4. кожен учасник ігрових взаємин повинен бачити в іншому рівного співучасника творчої діяльності. У процесі такої взаємодії відбувається обмін знаннями, вміннями, які необхідним джерелом становлення моральних відношень у дитячому спортивному колективі.

Література

1. Басинская Ю.В. Ролевая игра, как средство социализации младших школьников / Педагогические записки: Сборник научных статей Национального педагогического университета им. М.П. Драгоманова / Сост. П.В. Дмитриенко. – К.: НПУ, 2002. – Выпуск 50. – с.29-34;
2. Билі І.Д. Особистісно зорієнтоване виховання. – К., 1998.
3. Воробей Г.В., Столітенко В.В. Фізичне виховання молодших школярів: Навчальний посібник. – К.: ІЗМН, 1997. – 138с.;
4. Выгодский Л.С. Педагогическая психология. – М., 1999. 5. Логвиненко О.Б. Інтерпретація виховних завдань під час занять учнів фізичною культурою // Шляхи інтеграції навчально-виховної роботи в початкових класах. Збірник матеріалів Закарпатської науково-практичної конференції. – Дрогобич, 1997. – с.64-66.

РОЛЬОВІ СПОРТИВНІ ІГРИ ЯК ЗАСІБ СФОРМОВАНOSTI КОЛЕКТИВУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Наталія ПАВЛОВА

Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля

Анотація. Робота присвячена формуванню моральних відносин в дитячому колективі засобами фізичного виховання, на прикладі ролевих спортивних ігор.

У даній статті обґрунтовано вплив ігор на формування колективу молодших школярів. Тезисно розкрито роль і зміст особливостей підвищення ефективності ролевих спортивних ігор в учбово-виховному процесі. Обґрунтована необхідність застосування ролевих спортивних ігор в становленні і розвитку дитячого колективу.

Ключові слова: гра, ігрова діяльність, молодший школяр, ролева гра, процес фізичного виховання.

ИГРОВЫЕ СПОРТИВНЫЕ ИГРЫ КАК СРЕДСТВО ФОРМИРОВАНИЯ КОЛЛЕКТИВА МЛАДШИХ ШКОЛЬНИКОВ

Наталія ПАВЛОВА

Восточноукраинский национальный университет имени Владимира Даля

Анотація. Робота посвящена формированию моральных отношений в детском коллективе средствами физического воспитания, на примере ролевых спортивных игр.

В данной статье обосновано влияние игр на формирование коллектива младших школьников. Теоретически раскрыта роль и содержание особенностей повышения эффективности ролевых спортивных игр в учебно-воспитательном процессе. Обоснована необходимость применения ролевых спортивных игр в становлении и развитии детского коллектива.

Ключевые слова: игра, игровая деятельность, младший школьник, ролевая игра процесс физического воспитания.

ROLES SPORTING GAMES AS THE MEAN OF FORMING OF COLLECTIVE OF JUNIOR SCHOOLBOYS

Nataliya PAVLOVA

Ostukrainian National University by Vladimir Dahl

Abstract. Work is devoted to forming of moral relations in child's collective by facilities of physical education, on the example of roles sporting games. In this article influence of games is grounded on forming of collective of junior schoolboys. In theory a role and maintenance of features of increase of efficiency of roles sporting games is exposed in educational educating process. The necessity of application of roles sporting games is grounded in becoming and development of child's collective.

Key words: game, playing activity, junior schoolboy, role game process of physical education.

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗМІСТУ УРОКІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ У ШКОЛЯРІВ МОЛОДШИХ КЛАСІВ

Ірина МАСЛЯК

Харківська державна академія фізичної культури

Постановка проблеми. Сучасні вимоги, які пред'являються суспільством до стану здоров'я та фізичної підготовленості дітей молодшого шкільного віку обумовлюють необхідність якісного покращення процесу фізичного виховання в загальноосвітніх школах, на жаль показники, яких у нашій країні постійно знижуються.

Дослідження проводилися згідно Зведеного плану НДР Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту на 2001-2005р.р. з проблеми 2.1.6. "Комплексний підхід до вирішення завдань фізичного виховання учнівської молоді".

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Існуюча у нинішній час організація учбового процесу у загальноосвітніх навчальних закладах, а також встановлений режим дня не забезпечують біологічної потреби організму дитини у енерговитратах, створюючи дефіцит рухової активності, що внаслідок негативно відбивається на її стані здоров'я. Доведено, що попадаючи за шкільну парту у дитини з її постійною